

IX. Český jazyk – mluvnice (úterý)

6. 4. 2020

1) Zkontrolujte a opravte si cvičení z pátku:

102/2

1věta - J

Pks volný

1H

a) Hafal byl přátelský bernardýn, mající v jednom kuse hlad. Do zálivu spěchal

2H

z hor velmi studený, pramenem napájený potůček, točil se (potůček) mezi balvany a kořeny dubů bílým pískem k jezeru. 2 věty – S

Stinnou alejí jsme dojeli (my) k vápencovému útesu vybíhajícímu do jezera, k výběžku porostlému bílým jetelem a stíněnému nádhernými stromy. 1věta – J

1H

2V

Zdalo se, že se s tím nikdy nebude moci smířit (on). 2 věty – S

1H

2H

Venku se zablýsklo a vzápětí se ozvala strašlivá rána. 2věty – S

1H

2V

Pks volný

Oskar mě uviděl, když jsem šel (já) kolem jejich osamělého domu, ležícího daleko dole u cesty. 2věty – S

b) Zalit potem a zalykaje se vlastním dechem, utíkal (on) rychle domů. 1 věta – J

Za okny vlaku se míhala úrodná pole a věčně zelené jehličnaté lesy, malé vesničky i větší městečka, poklidně dřímající (Pks volný) v letním žáru. 1věta – J

1H

2H

Můj pejsek měl jednu ctnost, vzácnou mezi lidskými tvory – dovedl být vděčný (on). 2věty – S

1H

2H

Boltce koček jsou poměrně velké, a proto mohou zachytit (ony) i velmi jemné sluchové vlny. 2věty – S

Hned se smála (ona), hned plakala (ona). 2 věty – S

Rukojeti mečů nalezených v hrobech vikinských velitelů jsou pokryty reliéfy z tepaného plechu nebo plátovány stříbrem a zlatem. 1 věta – J

Cvič. 103/3

Kolem Slunce obíhá osm planet, všechny se pohybují stejným směrem. (2 věty)
Planetou nejbližší ke Slunci je Merkur, pak následují Venuše, Země, Mars,
Jupiter, Saturn, Uran a Neptun. (2 věty)

Prvních šest planet znali již staří Řekové, ale poslední planeta Neptun byla objevena teprve roku 1846. (2 věty) První čtyři planety jsou přibližně stejně velké, ale Jupiter, Saturn, Uran a Neptun jsou mnohem větší, a proto se jim říká obří planety. (3 věty) Teplota na povrchu každé planety závisí hlavně na její vzdálenosti od Slunce, a proto obří planety jsou velmi chladné. (2 věty) Na té části Merkuru, která je právě přivrácena ke Slunci, dosahuje teplota zhruba 400 °C (roztržená věta hlavní), odvrácená strana planety je mnohem chladnější, teplota tam klesá až na -170 °C. (4 věty) Velký teplotní rozdíl je částečně způsoben velmi pomalou rotací Merkuru. (1 věta) Jeden den tam trvá totiž 59 pozemských dní a částečně tento rozdíl ovlivňuje i to, že Merkur má mimořádně řídkou atmosféru. (3 věty)

Cvičení, které jsem po vás chtěla poslat, mi přišlo pouze od 6 z vás!

Pokud někomu nevyhovuje mail, posílejte přes chat...

2) Dnešní téma je souvětí – je to opakování z 8. ročníku:

- nastudujte si v učebnici podle strany 104 – 105 ve žlutém rámečku

- pro pochopení vám můžou pomoci rozboru souvětí na Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=n-e4EFkNCDA>

<https://www.youtube.com/watch?v=rFjIJkFyOs>

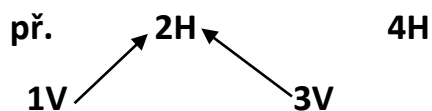
- přiložím vám pomůcku na určování hlavních a vedlejších vět (tu si můžete vytisknout a používat při práci), dále můžete i nadále používat přehled větných členů (protože se na vedlejší věty ptáme úplně stejně jako na větné členy)

3) Udělejte si zápis do školního sešitu:

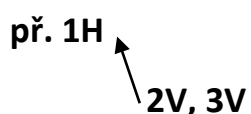
Souvětí

Souvětí souřadné - je spojení dvou nebo více hlavních vět s libovolným počtem vět vedlejších

př. 1H a 2H

Souvětí podřadné - má jen 1 větu hlavní, ostatní jsou vedlejší – závislé

- hlavními větami se ptáme na věty vedlejší (stejně jako na větné členy)

(hlavní věta nezačíná spojkou, vedlejší začíná spojkou)

4) Nejtěžší je věta přísudková, která je ve cvičeních jako první. Podrobněji je vysvětlená ještě na tomto odkazu:

<https://cesky-jazyk.okhelp.cz/vety-hlavni-vedlejsi-vetny-rozbor-cesky-jazyk/veta-vedlejsi-prisudkova.php>

Ústně si ji procvičte ve cvič. 105/2.